

III

**У ДВАЦЕТИМ РОКУ ИСНОВАНЯ
СОЮЗУ И 17-ТИМ“...
ДУМКОВИМ“
/1988/.**

“Результати и успихи таки вельки а обставини ше нательо злепшали же их чежко вообщо и поровновац зоз гэвтима часами... Реализовали зме значни програми о котрих зме теди анї не шнїли, та зме их не положили до програми анї як импровизоване жаданє“.

Желько ЮГАС, други избрани председатель
Союзу Русиных и Українцох Горватскей
/“Нова думка“, число 68. Вуковар, 1988. року, 38. бок/

Вошли зме до 1988. року, двацетого року иснованя и богатого и всестраного дїйствованя Союзу Русинох и Українцох Горватскей, кед самей “Новей думки” цекол седемнасти рок. Уходзаца до ювілейного двацетрочя свойого видавателя, Редакция барз змоцнела, якошик праве пред тим, свойо усиловности: виходзела порядне кажды други мешац ей “Нова думка”. Потим, у ней робели вецей, не ані єден, ані лем єден, але аж двома професийни новинаре, єден за українску, а други за руску вокацию: академски образовани подобови дїяч, Михайло Ляхович, а зоз нїм и дипломовани юрист, Гавриїл Такач. Правда, главни и одвичательни им редактор и далей остал волонтер-гонорарни, иншак и сам професийни новинар, заняти теди у мешачних новинох на 16-28 бокох мешачне “ВУПИК”. Шицки маю и свойо, редакцийни, роботни просторїї, ведно зоз Союзом Русинох и Українцох Горватскей, у єдноповерховим будинку у самим стредовиску Вуковару, Улїчки Маршала Тита 11/І, з тиж так з найнужнейшима стварами и технїчну приготовку. Тераз уж не лем здабала, але постала и у дїйности права правдива редакция, гоч ище не вше так пошорена, та заш лем витворела репутацію дома и у швецє зоз свою, нашу и Вашу, дороги читателе, “Нову думку”.

През цали тот ювілейни Союзов 20-ти рок дїйствованя “Нова думка” приношела одвитуюци пригодни прилоги пошвєцєни праве його дводєцєнийному ювілею, же би цо адекватнейше означєла прєславу, праве його Союзу, а зоз нїм и тєльорочне богате дїйствованє не лем його, Союзово, але и його асоцияцийох. То значи цалосного українского и руского народу першенствєно и насампрєдз, пєстуюци и розвиваюци його, свою, прєсвєту и културу, найглїбшу и найсвєтєйшу сущностє, єство, националну свєдомостє и дїйностє зоз глїбини вєкох по неш-нешнї днї.

Алє, прєпушчє най о тим гутори сама “Нова думка”.

xx

x

Дзєкуюци праве 20-рочнїци Союзу, Редакция перши раз од свойого сущєствованя, 1988. року, видала 7 числа часопису, 64 – 70. число. Шицкого на 468 бокох лебо кждє стрєднє скоро на по 77 бокох. Єдно спомєдзи нїх, 66. було и цалє пошвєцєнє 20-рочнїци, та го праве прєто и прикажєм док прїдзє на хронологийни шор. Потамаль идзємє на прєдходни му виданя.

Двацєц роки Союзу Русинох и Українцох Горватскей

Понєжє на початку, точно у фєбруаре, 1988. року спадла тота двацєтрочнїца, кєд вишло и першє число за тот рок, иншак **64. по шорє за януар-фєбруар 1988. року.** Воно принєсло и одвитуюци, ювілейни уводнїк з тєй нагоди. Змєсцєни є на 2. боку рамикох по руски, и на 3. боку рамикох по українски з подписами двох, узвичаєно, редакторох, главного и одвичательного, Влади Костєлника, и за українску часц часопису, о. Романа Миза.

Але, не було то шицко цо тото число принесло о 20-рочніци свойого видавателя. Праве и заш главни и одвичательни редактор и перши Союзов председатель, Владо Костелник, почал у тим чишле писац документовани, фотографски літопис о снованю и перших рокох иснованя и дійствованя тей першей широкей асоціяції културно - просвітней провениенції у Горватскей од кеди у ней наш народ жие.

Наднаслов глаши: “20 роки иснованя и роботи Союзу Русиных и Українцох Горватскей“, а наслов: “Два децениї полней еманципації и конституованя“, од 25. по 32. бок. Предлужи ше на по тельо, 8 боки, и у идущих шицких виданьох у тим ювілейним, 1988. року. Фельтон богато илюстровани з релевантними фотосами и факсимилами найважнейших документох. Так у тим першим находзиме вельку фотографію ансамблю Културно-мистецкого дружтва “Осиф Костелник“ Вуковар, основаного истого року кед и Союз. На фотографії танечніки на “Винковских ешеньох ’87“; потим заш фотос, але тераз Културно-мистецкого дружтва “Иван Сенюк – Вуйко“ у Славонским Бродзе зоз своїма ансамблами на отвореной сцени /30/, же би ше закончело зоз факсимилом з текстом: “Перши бок Зборніку наукового совитованя “Класне и националне у сучасним социялизме“ и першим боком сообщеня Влади Костелника на тим сходзе /32/. Совитоване организовало найвисше оперативне руководство Союзу комунистох Югославиї и Городска конференция Союзу комунистох Горватскей Загреб у Крапинских Топлицох 1970. року под уж спомнутим насловом: “Класне и националне у сучасним социялизме“, цо бул и початок наслова Костелникового реферату, та у предлуженю того наслова “класне и националне у еманципації и конституованю югославянских Русиных и Українцох“ /31/, цо го у тим зборніку видала Библиотека ревиї “Наше теме“, кніжка II, Загреб, 1970, боки 582.

Од важносци и “викладане“, та и заш Влади Костелника, “на заедніцкей схадзки Одбору за медзинационални одношеня и Комисії за информоване Републичней конференції Социялистичного союзу роботного народу Горватскей“ 1. октября 1987. року у Загребе, под насловом: “Цо досягнуте, а цо необходимо подняц за дальши розвой равноправносци язикох и писмох з вигвареним и написаним руским и українским словом“, на горватским языку.

На своїм 7. боку истотне число дало интервью Михайла Ляховича: “Розмова з Семеном Музичкою, педагогийним дорадником для української мови та литературы Вуковар“ з насловом: “Рідна мова – найбільший скарб“ з фотосом интервьюанта.

“Литературне творительство югославянских Русиных“ – наслов наукового вигледованя и утвердзованя др Олекси Мишанича /33-39/, цо, у дійсносци “Викладане на Медзинародней науковей конференції “Славянски култури и шветови културни процеси“ отриманей од 28. септембра по 1. октобер 1982. року, ише, у Минску, у Билорусії.

Такой у предлуженю Михайло Ляхович презентовал и розгварку з автором того викладаня, истотним др Олексом Мишаничом, литературознавцом и рускей литературы у Югославиї /5-36/:

Надзвичайно значне и вигледоване чеського науковца др Франтішека Тихого: “Югославянски Русини“ цо предруковани його текст зоз: “Володимир Семків: “Календарь св Йозафата на 1924. рік...“, у прекладзе на наш руски язык Дюри Латыка /56-60/. Материял и нешка актуални, особено же є моцно обгрунтовани, та би ше и заш могол актуализовац, односно предлужиц од праве поведзеного 1924. року по нешка. Но, та, правдиво, так робя сучасни и науковци и знавци. Медзи нїма и праве горе апострофовани др Олекса Мишанич.

На високом уровню цивилизацийного обвисцованя

Шлїдзело **65. число за марец-април 1988. року** на 68 бокох. На удерних бокох, 5-10, Гавриїл Такач друковал резултати своего вигледованя и спатраня дїлованя “Новей думки“ спрам моделу Центру за вигледоване миграцийох и народносцох Загреб. Тота институция почала 1984. року “систематично виучовац нашо народносци“ у сушедних жемох“, а “од 1985. року тота вигледовацка задача преширена и на анализу написох у преси припаднікох народносцох, котри жию у Социялистичней Републики Горватскей, з допомогу групи авторох-сотруднікох за час септембер 1985. – септембер 1986. року“ З анализу залапени и часопис “Нова думка“ Русиных и Українцох Горватскей у обробки єй новинара Гавриїла Такача. Заєдніцку роботу групи авторох Центер технічно обробел, фахово стематизовал и друковал як целосну звязку под насловом: “Анализа у преси наших меншинох у Австриї и Мадярскей, народносцох у Социялистичней Републики Горватскей и провадзене проблематики меншинох /народносцох/ у нас“ /5/

Наша “Нова думка“ пренесла часц з тей анализи о себе на горватским язiku. Основна констатация у тей анализи, же “Нова думка“ на високом уровню обробку и пласману цивилизацийного обвисцованя, цо нас лем цешело теди, цеши и тераз, цо ше предлужело и идуцих рокох.

У тим чишле обявени и звит зоз схадзки Совиту редакції 27. фебруара 1988. року. О 64. чишле поведзене и тото же “по правдзе, вишпивана ода роботи, култури и образованию у духу и творительстве наших роботних людзох, Русиных и Українцох, и то не лем у СР Горватскей, але и у других крайох у котрих жиєме“. То “результат намаганьох Редакції и єй Совиту, Председательства Союзу Русиных и Українцох Горватскей як, и культурно-мистецких асоцияцийох хтори зазберує“ /4/.

Зашедало и Председательство Союзу 12. марца 1988. року на котрим було заключене: “Дзекуючи шицким активистом и аматером, у першим шоре культурно-мистецким дружтвом, асоцияцийом и институцийом... у прешлим року досягнути красни успихи у пестованю и розвою рускей и украинскей култури, образования, информования и видавательней діялносци. Витворюючи програми, можеме, сцеме и мушиме витвориц ище вецей и лепше, у чечуцим, 1988. року, особено же нас дружтвено-политична заєдніца у шицких наших намаганьох всестрано потримує и помага“ /4/.

На Нові 1968. рок у Соціалістичній Республіки Горватській у образоточно і культури на руском язикі дійсновали:

1. Основна школа у Петровцех на вимеранно, кед праве на руском преставала робити і зоз старшима класами ше селці до Вуковару;

2. Основна школа у Миклошевцех уж була преселена з висшима класами до Чаковцех, а виучованє руского язика и культури у оградичевим обсягу у низших класох у валаалє;

3. Культурно-мистецке друество „Яким Гарди“ у Петровцех, и

4. Культурно-мистецке друество „Яким Говля“ у Миклошевцех.

У области информованя не дійсновало ніч на руском и українском язикі, не видана ані една кніжка, не отримовали ніяки культурологічни совѣтованя на руском и українском язикі, лебо о рускей и українскей культурі взагалі.

Обставини у тот час, як и ширши предходни роки од ошлєбодзєня 1945, лебо, зна, полии 23 роки после народноошлєбидителней борби и соціалістичней революції, у котрей адуцине и масивно участвовали и Русини и Українці, були и остали така личи и у часе кед ше остатни шветова война и зорвала, односно кед НОБ и социалістична революція у Югославіи почивали. До занїдѣтва нам их охабел монархофашистични режим кральовскей хини Карадворевичох, и за телі часи шлєбиди ше мало лебо ніч не прєменили. Могли бизме повєст, же ше, у далшєм змислу, аж и погоршали: пред войну дійсновали два культурно-мистецки асоциациї на руском язикі и ище една на українском язикі. Були то Руске народне просвітне друество Русин Керестур зоз своїма филіалами у ширцях Русинх валаалє, потім Культурно-просвітни союз югославинских Русинх у Вєрбаше тиж зоз своїма филіалами у часци русинх местох, и культурно-освітне

товариство „Просвіта“ у Загребе, так исто, зоз своїма филіалами у Дєсподних местох, найвєцей Воєни, а у Горватскей, кельо нам познате, ані у одним окрем у самим шедовицку, главним гордє тєдишней Савскей бановини Кральовства Югославіи.

Правда, у численосци, культурно-просвітни установи були обсяжєйши, але у идеологічним, институциним и фундаментальним подзєчєйши ше зисцєли праве после ошлєбодзєня, кед и того цо остало, цо дійсновало, було единствєне, на истотних идеологічно-политичних и дружєвних обставинох зафундаментированє. Так зме и у Петровцех и у Миклошевцех мали по едно рєлативно моцне культурно-мистецке друество. Ноша и вєщина нови мєна, мєна своїх предвойнових культурних дїлєтельох, але и истинних учаснікох НОБ и соціалістичней революції, у котрих охабєли и своїо животи, борили ше, мєдзи иншим, ведно зоз тисячами других Русинх и Українцями, и за полии шлєбодни культурно-просвітни живот. У нїм руска и українска культура буду квітнуц и ширити своїо пахи широким населєньох власного народу. То и у фундаменту програми НОБ и соціалістичней революції, але за просвіту, культуру и мистецтво ширцях своїх учаснікох, робєтничкей класи, сєлянства и демократичней интєлигенції ширцях народох и народносцех.

Напросто человек чувствует как з кадего слова вибива тота целосц же би ше досягло не лєм вєцей и лєпше, але аж и долєциц “небу под хмари“ праве у своєй культурі, взагалней цивилизації у повязаносци з цалим напредним шветом!

Владо Костелник приложєл другє предлужєнє своєго розпатраня: “Два дєцениї полней еманципациї и конституованя“ з нагоди 20-рочнїци Союзу Русинх и Українцех Горватскей: Я ту прєнєшем часц початку зоз 64. числа прєто же би ше видзєло и з тєй нагоди же з яких позициїох односно цо руски народ мал у часе снованя Союзу, же би ше лєгчєйше заключєло яку вєльку роботу запровадзєл за 20 роки после котрих витворєнє вєльє вєцей, а за українски тиж так, гоч на почтку не було нічого:

/“Нова думка“, число 64., Вуковар, 1988. року, бок 25/.

А у другим предлуженю, у тераз розпатраним 65. чишле, медзи иншим автор утвердзел же асоцияция “Сримски руски писателе – прдходніца Союзу Русиных и Українцох Горватскей / гоч жадали/ Югославиї“ /27/. Доложим тиж так, же ведно зоз тима писателями предходніки були и таборованя нашей младежи, котри ше отримовали кажди рок. Особено наглашене IV таборване на Липовачи при Шидзе, влєце 1967. року на котрим принесене кед праве не плебисцитарне, але з полним консезусом шицких присутних понад 100 учашнікох, одлучене же треба формовац праве культурно-просвитну заедніцу Русиных-Українцох Югославиї. Як ше шицко одвивало, дошло поталь, же основани “лем“ Союз Русиных-Українцох Горватскей.

Змистує приказ заеднічкогo шпивацкогo хору культурно-мистецких дружтвох “Яким Говля“ Миклошевци и “Осиф Костелник“ Вуковар, под насловом: “Єден хор з двох местох, з Миклошевцох и Вуковару“ /37/. потвердзена любов нашогo човека шпивац ведно, у заедніци, хору. На концу, з тим и започала организована просвитно-культурна робота Русиных и Українцох у наших местох у Горватскей, особено у Миклошевцох, але и Петровцох такой по формованю “Просвити“ початком двацетих рокох ХХ столїтия.

Др Иштван Удвари приложел резултати свойогo вигледованя: “Дацо о восточно-славянскому швидкопису на Горніци у XVIII ст.“ /40-45/, а мр Янко Сабадош: “Розвиване националней свідомосци“ у своей анализи о “Русиных и Українцох медзи двома шветовима войнами“ /52-56/.

Барз замерковане и саме збуване и обвисцоване о нїм: “Товаришоване на найкрасши способ – барз успишна мистецка програма пейцох наших дружтвох – домашне було Культурно-мистецке дружтво “Осиф Костелник“ Вуковар“, а мили и братски госци культурно-мистецке дружтво “Яким Говля“ Миклошевци, Русиных и Українцох Осиек, “Яким Гарди“ Петровци и Культурно-мистецке дружтво “Зора“ Пишкоревци /50/.

Окремне виданє: 66. число за 20-рочніцу Союзу

У **маю 1988. року** Редакция видала **66. число**, позарядове най повем, “окремне число, пошвєчене 20-рочніци Союзу Русиных и Українцох Горватскей“ на 80 бокох. То було видно такой на насловним рамику, котрого подобово оформел уж опробовани стайомни уметнік Редакциї Силвестер Макаї: букет червених гвоздзикох зоз червену и пантліку на котрей белаве число 20 и у правим угле глави уциснуте: “Окремне виданє-Позачерговий випуск“ з чарними буквами, таким и числом 66. на жовтим кругу.

Видане богате з пригодними прилогами, а почина з уводніком: “Союз и людзе єдно“, по руски и “Союз і люди одно“, по українски.

Збуване инспировало ише двох залюбенікох: Василь Мудри написал слова, а Славко Загорянски компоновал: “Союз Русиных и Українцох Горватскей“ /7/, та ше може и шпивац.

Шицко то як шветочна увертира до симфоніі компонованей и виведзеной под насловом: “ Na putu rane afirmacije rusinske i ukrajinske kulture”, цо як реферат председатель Союзу, мр Теодор Фрицки, поднесол на святочней схадзкі Скупштини Союзу Русиных и Украјинцох Горватскей у Петровцох 21-22.мая 1988. року /8-13/ кед отримана и преслава 20-рочног юбилею у рамикох тогорочног “Петровского дзвону ’88“. Начишлени найвекши и найважнейши успихи и резултати од иснованя 1968. по 1988. рок, котри ту не будзем преношиц.

Шлїдзелo предлужене фельтону Влади Костелника на истотну тему у III континуитету /15-26/. Приложел и фотокопії поволанкох за сходи найвисших целох, так Покрајинского комитету Союзу комунистох Сербії за Войводину, Републичней конференції Социалистичного союзу роботного народу Горватскей и Централного комитету Союзу комунистох Сербії. На нїх ше розгваряло о руским и украјинским културно-просвитним живоце и питаньох з тим у вязи та организованосци Русиных и Украјинцох, же би ше вони цо лепше и швидше ришовали.

Гавриїл Такач зробел розгварку з першим председателем Союзу, Владом Костелником, та вец Роман Миз написал: “Було воно ось так“ /31, док Василь Мудри: “Була то чежка и черньовита драга“/32-35/. На тему юбилею и вияви, интервью Симеона Сакача /35/, Ирени Биеличовой /36-38/, Зорки Проданович /38-39/, Божи Вукобратовича /39-40/, шицких троїх ту начишлених, теди функционарох Социалистичней Републики Горватскей за народносци, так и Русиных и Украјинцох. Вони дали вельке доприношене снованю и вельким успихом нашого Союзу. Пренешем лем часц интервьюа зоз Ирену Беличову, котра у чаше снованя Союзу була председателка Комисії за народносци Републичней конференції Социалистичного союзу роботного народу Горватскей, а кед давала интервью, членїца Совиту Републики, учашнїца Народноошлєбодительней войны од 1941. року:

◆ **Vaš prvi susret sa inicijativom za osnivanje Saveza Rusina-Ukrajincaca SR Hrvatske?**

Jako se dobro sjećam tog trenutka kada je u Republičku konferenciju SSRNH sa tom idejom došao Vlado Kostelnik, zastupajući etničku grupu Rusina i Ukrajinaca. Meni je odmah bilo jasno da tu nema nikakvih zapreka da se to ostvari, mada je riječ o relativno malom broju pripadnika. On mi je iznio podatak da oko Vukovara postoje i kompaktna sela, Petrovci i Mikluševci, gdje se očuvao maternji jezik i koristi se u svakodnevnom komuniciranju. To je bila početna motivacija da se zainteresiramo, i da se sa jednakom pažnjom kao i sa ostalim narodnostima u SR Hrvatskoj, odnosimo i prema Rusinima i Ukrajcima. Bilo nam je jasno da tu živi svijest o vlastitom nacionalnom identitetu, što je bio dovoljan osnov da se na tom planu započne nešto raditi. Ništa drugo, no što i kod ostalih narodnosti u SR Hrvatskoj: očuvanje jezika i kulture i pomoć da ta kultura živi, egzistira i razvija se u onim sredinama gdje žive pripadnici narodnosti. Čak sam tada pripomenula, gotovo sa blagom dozom prijekora: «Gdje ste dosad bili?»

U ono vrijeme, kada su materijalna sredstva bila dosta oskudna, smatrali smo da je, osim moralno-političke podrške oko osnivanja Saveza, neophodno uključiti i Rusine i Ukrajinca u raspodjelu tada raspoloživih sredstava.

/“Нова думка“, число 66,
Вуковар, 1988. року,
36.бок/.

◆ **Uskoro su započele i pripreme za osnivanje Saveza Rusina-Ukrajincaca SR Hrvatske?**

Da, vrlo brzo izvršene su pripreme i Savez je osnovan. Mi nismo pravili nikakav poseban program, već su ga napravili sami Rusini i Ukrajinci, i on je od samog početka, s obzirom na realne mogućnosti, bio jasan. Uglavnom kulturno-prosvjetna aktivnost, što je i glavna osnova za očuvanje pozitivnih kulturnih tradicija imanenentnih civiliziranoj socijalističkoj zajednici.

U svim tim pripremanjima i početnom radu i aktivnostima Saveza moram ovdje posebno istaći Vladu Koštelnika, izuzetno finog čovjeka, koji se sa toliko predajstva zalagao oko cijele akcije, da je naprosto fascinirao svojim entuzijazmom.

Bila sam prisutna i na osnivačkoj skupštini, koja je bila odlično pripremljena. Ipak, u onom momentu nisam mislila da pred ovim Savezom stoji neka velika perspektiva, ali bilo je nužno započeti, krenuti sa mrtve točke, pa da se kasnije vidi koliko se može napraviti, s obzirom da ste jako raštrkani na širokom području sjeverne Hrvatske. Sada sam veoma sretna što je taj Savez stao na svoje noge i što ima razvijenu djelatnost i razrađen program rada. U onom momentu današnja dostignuća ovoga Saveza nisam mogla niti sanjati.

No, ulazeći u problematiku ove osjetljive oblasti, postajalo mi je sve jasnije da odnos prema potrebama i pravima narodnosti nije samo humani pristup, već da je to djelatnost od prvenstveno političkog značaja za ostvarivanje socijalističkog pristupa nacionalnom pitanju. Zato je i čitava problematika danas šira od početnog stava o čuvanju jezika i kulturnih tradicija.

◆ **Od prvog susreta sa Rusinima i Ukrajincima, najmalobrojnijoj narodnosti u našoj republici, imali ste kristalno jasne marksističke stavove prema njihovim kulturnim i nacionalnim potrebama i inicijativi za osnivanje Saveza.**

Mi u SR Hrvatskoj i SFRJ odbacujemo brojčanost kao osnovu za ostvarivanje prava narodnosti. Po marksističkim ideološkim osnovama najbitnija je želja i potreba pripadnika narodnosti za očuvanje nacionalnog identiteta, a ne njihova brojčanost. Materijalnu bazu smo postepeno jačali, a za početak je bila najvažnija naša podrška i stav.

Тот інтерв'ю ишол под насловом: “Dostignuća Saveza Rusina i Ukrajinaca Hrvatske nisam mogla ni sanjati”

После того ишли дальши прилоги, та так Бориса Шмита /40/ и Виктора Нескуби /41/, генералного конзула СССР у Загребе.

Михайло Ляхович, приготовел и прилог гу 20-рочніци Културно-мистецкого дружтва “Осиф Костелник” Вуковар /43-44/, як и його прилог з нагоди двох децениюх перших заняцох коло снованя и порушованя републичней манифестациі нашей култури “Петровски дзвон” /44-46/. Ту тиж його розгварка зоз професором Якимом Сабадошом, советніком за руски язык у Социалистичней Републики Горватскей /46-47/; потим и зоз Семеном

Музичком, дорадником україньскої мови у истей републики /47-48/, односно, зоз Якимом Лендером з Миклошевцох. Ище приложели цо написали лебо гуторели Павло Головчук /56/, инг Владимир Крайцар /53/, Володимир Нота /54/ и редакторе наших емисийох на Радио-Вуковаре и Радио Загребе; Данил Гарди, Роман Вареница и Василь Сикорски /55-58/. Владо Костелник написал: “Три високи вредности петровскей старини” /59/, док заш Михайло Ляхович: “Образотворча колонія в Петровцях” /6/. Новинаре, знова Михайло Ляхович и Гаврил Такач, по редакційней задачи, розгваряли о актуалней рочніци и зоз другима значнима нашима людзми, же би своєю видзене о 20-рочней работи Союзу приложели и мр Янко Сабадош /74/, та Штефан Гудак з писню “Својому дому”, цо бул наслов Редакциі, док сам автор насловел зоз: “Одвит приятельови” /79/.

Ище доложим же на 2. боку рамикох того числа репродукция “Гуцулки” Сані Басишук, цо ю зробела на петровскей подобовей колонії, док треци бок рамикох принесол фотографії високих госцох з Генералного конзулату СССР у Загребе, Николая Масленікова и Виктора Нескуби на отвераню вистави українскей кнїжки у Вуковаре и млади дзивоцки шпивачи квартет Культурно-мистецкого дружтва Русиных и Українцох Загреб. Остатні бок рамикох украсел рисунок традиційней посцелї и лавки при ней у рускей хижи Желька Ивана, школяра VIII класи основней школи Коцур, деталя Етнографийней збирки Петровци у линорезу и белавим тону.

Шицко, як видно, у стилу и на чесц 20-рочніци Союзу. Понеже у маю 1988. року отримани и святочности з тей нагоди, о нїх “Нова думка” принесла обяжни звит своїх новинарох у идуцим, 67. чишлє, котре точно тераз приходзи на шор у тим описованю, та укратко и то прикажем.

Представени два нови Союзово кнїжки

Воно так и було у тим, **67. чишлє за май-юний 1988. року.** На осем бокох удерней часци Такач и Ляхович приказали преславу под насловом: “Означена 20-рочніца Союзу Русиных и Українцох Горватскей и “Петровски дзвон“. Потим, предлужели, з 8 фотографиями, илустриуюци праве тото означоване и републичну манифестацию култури Русиных и Українцох Горватскей “Петровски дзвон ’88“; шицкого ище 15, лебо ведно 23 фотоси у своїм фоторепортерстве. То, у исти час, и найвещей одному, односно другому, збуваню у тим чишлє на шицкого 72 бокох.

Перше, Председательство отримало свою схадзку, а вец ше отримала и роботна Скупштина Союзу Русиных и Українцох Горватскей 22. мая 1988. року у котрей участвовало 100 делегатов, госцох и роботнікох преси, радия и телевизії. Провадзели роботу, и у ней участвовали, и велї високи госци зоз Собору Социалистичней Републики Горватскей, републичней конференції Социалистичного союзу роботного народу Горватскей, Генералного конзулату СССР у Загребе, як и Анатолий Шостак, директор Дома советскей култури у Београдзе, тераз актуални амбасадор Републики України у Горватскей. Председатель Теодор Фрицки пречитал доклад з нагоди ювилею.

Од окремного значеня же 21. мая 1988. року промовани два кнїжки, котри видал Союз и Редакция “Новей думки“: “Русини и Українци у НОБ 1941-1945“ Влади Костелника на горватским язикау и “Иван Сенюк –Вуйко“, народни герой Югославії“ Степана Доманкушича и Антуна Милетича, на українским, руским и горватским язикау. Присутствовали и Владислав Гусев, аташе Амбасади СССР зоз Београду, Александер Иванов, сотрудник тей Амбасади, Николай Маслеников, вице-конзул Конзулату СССР у Загребе и Игор Вишневы, секретар того Конзулату. О значеню и вредности Костелниковей кнїжки обяжно, фахово и педантно бешедовал народни герой Югославії, генерал-полковник Єфто Шашич.

*Родолітніци Дружества „Україна”
зоз Української ССР у наших штиредку*



Теодор Фрицкий и Валерій Собко

На осмим боку пласоване обвисцене же Председательство Социалистичней Федеративней Републики Югославиї одликовало Мирослава Гачового з Петровцох и Ярослава Шура з Вуковару з Орденом роботи зоз стриберним венцом за значни успихи у діялносци, док Гавриїл Такач приказал Етнографийну збирку Русиных и Українцох Горватскей у Петровцох з нагоди 10-рочніци ей иснованя под насловом “Од вистави до етнопарку” /26-30/.

Лем ше не шме занедзбац не мала улога и самого Гавриїла Такача, котри тиж еден спомеди сновательох Етнографийней збирки у Петровцох, аж би сом поведол же без такей діялносци, твардей дзеки и упартосци, яку вон виказал и запровадзел, збирка би не могла буц така яка була. Остала би виroyтно, на уровню вистави, богатей можебуц, але лем – вистави, цо ше отвера з часу на час,